

Certificeren: ook vleesveehouders krijgen ermee te maken. Waar IKB een stille dood stierf, lijkt EurepGap een blijvertje te worden. Volgens CBL-medewerker Marc Jansen heeft het voldoen aan wereldwijde afspraken voordelen. 'Het hoort bij het professionaliseren van de sector.'

Kwekers van groenten en fruit in tachtig verschillende landen doen het al: ze werken allemaal volgens dezelfde eisen van EurepGap. Vanaf 1 januari 2004 liggen er alleen nog maar appels en bloemkolen in de supermarkt die voldoen aan de wereldwijd gemaakte afspraken over kwaliteit en voedselveiligheid. De rundveehouderij in Nederland staat hetzelfde lot te wachten. Vanaf 1 januari 2007 valt de zuivel onder EurepGap, de vleesveehouderij volgt vanaf 1 januari 2008.

Gestart in 1997

EurepGap is gestart in 1997 als een initiatief van EUO Retailer Produce working group (Eurep). Deze supermarkten wilden een garantiesysteem ontwikkelen om te waarborgen dat hun producten veilig en verantwoord geproduceerd zijn, volgens de principes van de goede agrarische praktijk (Gap) en ongeacht het land waar het product geproduceerd wordt. Praktisch betekent dit dat EurepGap basisvoorwaarden rondom voedselveiligheid, dierenwelzijn en milieuvriendelijkheid heeft opgesteld waaraan de producten moeten voldoen om in het schap bij de supermarkt terecht te komen. Peultjes uit Kenia zijn daarmee gegarandeerd op dezelfde wijze geproduceerd als die afkomstig uit een Nederlandse kas.

Deze eisen zijn opgesteld in samenwerking met de primaire producenten, de boeren en tuinders, benadrukt Marc Jansen, hoofd consument en kwaliteit bij het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL), de Nederlandse overkoepelende organisatie van super-

Geen EurepGap in België

Volgens Fedis, de Belgische federatie van distributieondernemingen, hoeven vleesveehouders in België zich nog niet druk te maken over het certificeringssysteem EurepGap. Fedis-woordvoerder Alain Verhaeghe geeft aan dat er geen datum is vastgelegd voor de implementatie van het systeem. 'Er is momenteel geen vraag vanuit onze sector.'

markten. 'De lat ligt niet te hoog. Bedrijven die keurig produceren, kunnen goed aan de eisen voldoen', luidt zijn ervaring. 'Bedrijven die hebben moeten investeren voor EurepGap of moeite hadden aan de eisen te voldoen, hadden al langer achterstallig onderhoud.' Ondanks het feit dat aansluiting bij EurepGap vrijwillig is, zijn alle telers van groenten en fruit inmiddels onafhankelijk gecertificeerd. 'Supermarkten nemen alleen nog maar producten af die het EurepGap-certificaat hebben.'

Geen merk zoals IKB

Voor de meeste ondernemers in de Nederlandse vleesveesector is een dergelijk waarborgsysteem nieuw. In de zuivel is OCM en IKM ingeburgerd, terwijl in de vleeswereld IKB bekend is. Jansen verwacht dat deze systemen naadloos zullen aansluiten bij de eisen van EurepGap. 'We willen overlap of tegenstrijdigheden voorkomen. We zoeken harmonisatie met bestaande programma's. We zijn geen ketenprogramma, maar richten ons op de schakels.' Hij geeft aan dat er nog wat leemtes op te vullen zijn tussen deze schakels. Zo zijn producent en slachterij straks gecertificeerd, maar het transport bijvoorbeeld moet nog geregeld worden. 'Daar zit nog een afbreukrisico als het gaat om dierwelzijn. Voor al deze schakels afzonderlijk proberen we EurepGap-voorwaarden te beschrijven.'

EurepGap kan worden gezien als een ijkpunt of criterium dat als basis dient bij het bepalen van de productievoorwaarden. 'Het zijn minimeisen', verduidelijkt Jansen, terwijl hij als praktische voorbeelden noemt: het gebruik van geregistreerde medicijnen, de algehele hygiëne op het bedrijf en de gezondheidsstatus van de dieren. 'Binnen EurepGap legt de erkende dierenarts bijvoorbeeld vier keer per jaar een bedrijfsbezoek af om de gezondheid van de dieren te controleren.' Jansen legt uit dat EurepGap geen merk is zoals IKB. 'We werken duidelijk achter de schermen. We zullen OCM of IKB niet vervangen en we zetten het ook niet op de verpakking. Iedere consument verwacht

Met EurepGap de boer op

Het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) houdt inleidingen en lezingen om het kwaliteitssysteem EurepGap breed onder de aandacht te brengen. Voor de groente- en fruitsector gaan Marc Jansen, hoofd consument en kwaliteit bij CBL, en zijn collega's continu op pad; de afgelopen drie jaar al zo'n honderd keer. 'We reizen van Middelburg naar Delfzijl met onze presentatie, kosteloos. We leggen uit wat EurepGap inhoudt en discussiëren erover. We willen niet alleen informatie geven, maar we willen ook graag

horen wat er speelt. De normen worden elke twee jaar aangepast en daar leveren ook veehouders een bijdrage aan.' Jansen ervoer in het begin weerstand bij tuinders, die de pioniers waren bij EurepGap. 'We krijgen emotionele reacties, maar we proberen het rationeel te benaderen. Producenten hebben het gevoel dat EurepGap hun van bovenaf opgedrongen wordt en daarom willen we uitleggen waarom het goed is dat het systeem er is.' Voor meer informatie over EurepGap: www.eurep.nl.

gewoon dat voedselveiligheid en dierenwelzijn gewaarborgd zijn als hij vlees koopt.'

CBL helpt samen met productschappen en LTO mee om de basisvoorwaarden vast te leggen. De exacte invulling van deze basisvoorwaarden is in volle gang. EurepGap heeft deze (wereldwijd) opgesteld en de Engelstalige tekst wordt omgezet en geïnterpreteerd naar Nederlandse omstandigheden. Het certificeren en controleren gebeurt door een onafhankelijke instantie, dit zal de sector zelf moeten betalen. 'Ook voor hobbyisten gaat EurepGap spelen. Het is een vorm van professionalisering. Je bent nu eenmaal voedselproducent en dan hoor je aan een aantal basiseisen te voldoen.'

Niet meer opbrengsten

EurepGap betekent dus meer kosten voor de ondernemer, maar meer opbrengsten door een hogere prijs voor het product, zegt Jansen. 'EurepGap is een basisvoorwaarde, een minimeis waardoor consumenten er bij de aankoop van een stukje vlees van uit kunnen gaan dat er volgens een goede landbouwpraktijk is gewerkt.' Voedselveiligheid is een zaak van iedereen in de keten. HACCP, een goede landbouwpraktijk en veiligheidsmanagementsystemen worden in de hele keten ingezet om deze veiligheid te waarborgen, te certificeren én te controleren. 'We werken daarbij

op basis van wereldwijde afspraken, waarbij aan producten uit Kenia, Zuid-Amerika, Europa en zelfs China dezelfde eisen worden gesteld.'

Jansen wordt dan ook fel als hij veehouders hoort klagen over de kwaliteit van buitenlandse producten in de schappen. 'Wij hebben het beste product en de rest is troep, hoor ik veehouders zeggen. Als je zo achteroverleunt, word je links en rechts ingehaald', weet Jansen, die vóór zijn CBL-carrière beleidsmedewerker melkveehouderij bij LTO was. 'Het is in het buitenland lang niet zo slecht gesteld als veehouders soms denken. Ook in andere landen kunnen ze voldoen aan de EurepGap-eisen. Het gaat er niet om wáár een product is geproduceerd, maar hoe. Het gevolg van de hele systematiek is dat zwakke broeders in de sector te maken krijgen met de consequenties.'

Hij weet dat juist landen als Brazilië en Argentinië staan te popelen om mee te doen in EurepGap. 'Ze zien het als een kans om meer op de Europese markt te doen. En nee, als hormoongebruik verboden is, mag het ook niet in EurepGap. De wet staat natuurlijk voorop.' En voor vleesveeouders die zich straks niet willen aansluiten, is er de volgende mogelijkheid: 'Een afnemer zoeken die geen EurepGap-eisen stelt.'

Alice Booij

Vanaf 1 januari 2008 doet ook vleesveehouderij mee in EurepGap

Vleesvee houden onder certificaat